

8

skautiško metodo dalys

SKAUTAI[®]

*geresniam
pasauliui*

Skautiškas metodas

Tai visame pasaulyje vienodai suvokiama skautiško judėjimo saviugdros sistema, kurią sudaro aštuoni vienodai svarbūs ir vienas kitą papildantys elementai.

Leidinį parengė:

Turinys: Jaunimo programos skyrius (koordinadorius psktn.,
sk. v. Dominykas Židonis).

Leidinys parengtas vadovaujantis Lietuvos skautijos priimtais dokumentais ir Pasaulinės skautų judėjimo organizacijos gairėmis ir nuostatomis.

© Lietuvos skautija 2025

Co-funded by
the European Union

Kokius metodus taiko skautai?

Skautai visame pasaulyje taiko vieną bendrą ir vienodai suvokiamą neformalų ugdymo sistemą, kuri vadinama skautišku metodu. Tačiau kas sudaro šį saviugdų įrankį ir kuo jis išskirtinis?

Bendras viso pasaulio skautų tikslas – visapusiškas jaunimo ugdymas, kuris užtikrinamas pasinaudojant skautišku metodu. Šis metodas yra išskirtinis mūsų organizacijos elementas, kurį sukūrė Robertas Baden-Povelis, o vėliau tobulino ir plėtė Pasaulio skautų judėjimo organizacija (WOSM).

Prieš daugiau nei šimtą metų gimęs metodas šiandien yra lygiai toks pat aktualus ir toks pat svarbus skautiškam vaikų ir jaunimo ugdymui užtikrinti. Kiekviena skautiško metodo dalis – kiekvienas elementas – yra be galo svarbus, siekiant užtikrinti visapusišką jaunimo ugdymą šešiose pagrindinėse asmenybės tobulėjimo srityse kartu ugdant vietinės, nacionalinės ir pasaulinės bendruomenės aktyvius narius.

Skautišką metodą sudaro 8 vienodai svarbios dalys:

Ižodis ir
priesakai

Mokymasis
veikiant

Asmeninis
tobulėjimas

Skilčių
sistema

Suaugusiųjų
parama

Simbolinė
struktūra

Gamta

Veiklos
bendruomenėse

Visi aštuoni šio ugdymo metodo elementai yra tarpusavyje glaudžiai susiję – veikia kaip darni sistema, o jų įgyvendinimas yra pritaikytas prie kiekvienos amžiaus grupės ir kiekvieno amžiaus tarpsnio.

Lietuvos skautijoje vykdant jaunimo programą, kiekvieno užsiėmimo metu yra taikomas skautiškas metodas. Jis padeda veiklos metu kurti kuo įvairesnių mokymosi galimybių – tiek planuotų, tiek ir netikėtų akimirky, kurios praplečia individo požiūrį ir gilina asmeninius, bendruomeninius įgūdžius. Būtent šio metodo įgyvendinimas ir yra organizacijos (bei viso judėjimo) jaunimo programos pagrindas.

Pasižvalgykime įdėmiau po kiekvieną iš šio metodo elementų ir susipažinkime su jų pritaikymu ir panaudojimu kasdieninėse skautų veiklose.

Įžodis ir priesakai

Tai skautų vertybės ir tikslai, kuriais grindžiama visa organizacijos veikla, taip pat ir savanoriškas įsipareigojimas kurti geresnį pasaulį.

Skautų įžodis ir skautiški priesakai – dvi nedalomos ir nuo skautavimo neatsiejamos dalys. Kiekvienas judėjimo narys duodamas įžodį savanoriškai įsipareigoja vykdyti skautų priesakus, taip skleisdamas skautišką ideologiją ir kurdamas geresnį pasaulį.

Skautų įžodis yra asmeninis įsipareigojimas, kuris vienija visus judėjimo narius, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar kaklaraiščio spalvos. Duodamas įžodį jaunuolis sąmoningai ir savanoriškai nusprendžia priimti skautų priesakus ir atsakingai veikti Lietuvos skautijos gerovei. Įžodžio davimas bendraamžių akivaizdoje taip pat simbolizuoja ir socialinį įsipareigojimą kitiems vieneto nariams. Visame pasaulyje jaunuoliai duoda panašų įžodį, o tai – stiprus emocinis įsipareigojimas ir priminimas jaunam žmogui apie skautybės vienybę ir stiprybę. Lietuvos skautijoje kiekvieną duodamą įžodį atspindi skirtingos spalvos kaklaraištis, rodantis skauto amžiaus grupę ar turimą aukštesnįjį vyresniškumo laipsnį.

Skautų priesakai yra tarsi tam tikras gyvenimo ir elgesio kodeksas kiekvienam skautui ir visai skautiškai bendruomenei. Per praktines šio elgesio kodekso patirtis, taikomas kasdieniniame gyvenime, skautų priesakai tampa raktu perprasti skautiškas vertybes, kurias judėjimas siūlo kaip pagrindą gyvenimui. Skautų priesakai – tai skambūs, tačiau paprastai gerai suprantami teiginiai, padedantys mums skautavimo kelyje, programos nuotykiuose ir kasdieniniame gyvenime.

Per visą skautišką jauno žmogaus kelionę įžodžio ir priesakų supratimas vystosi ir įgauna vis stipresnę reikšmę. Ši mokymosi kelionė yra pagrindinė dvasinio ir emocinio tobulėjimo, patiriamo skautavimo metu, dalis. Įžodis ir priesakai yra laikomi vienu elementu, nes tai yra labai glaudžiai susijusios skautiškumo dalys, kurios viena kitą papildo ir sustiprina.

Mažesnieji skautai*

Mažesnieji skautai, padedami tėvų, susipažįsta su skautiškomis vertybėmis. Priesakai – jiems paprastos elgesio taisyklės, o įžodis – pasižadėjimas jų laikytis.

Jaunesnieji skautai

Su suaugusiųjų pagalba jaunesnieji skautai supranta tris pagrindinius jaunesniųjų skautų priesakus ir aiškiai suvokia savo įžodžio tekstą. Priesakai ir įžodis reguliariai naudojami jaunesniųjų skautų ugdymo programoje, siekiant jaunesniesiems skautams padėti suprasti ir laikytis skautiškų susitarimų.

Priesakai jaunesniesiems skautams – tai aiškios ir paprastos elgesio taisyklės, o įžodis – įsipareigojimas gerbti gaujos / laivo taisykles.

Skautai

Skautai išreiškia savo supratimą apie skautų priesakus ir įžodį, gali paaiškinti jų taikymą skautiškoje veikloje. Remiantis priesakais skautai mokosi kartu kurti ir laikytis bendrų taisyklių, o įžodis tampa tvirtu ir pozityviu gyvenimo kodeksu – aiškiai suvokiamu įsipareigojimu skautybei.

Patyrę skautai

Patyrę skautai savarankiškai išreiškia supratimą apie skautų įžodį ir priesakus bei jų taikymą kasdieninėje veikloje už skautų judėjimo ribų. Priesakai jaunuoliams perteikia visas žmogiškąsias vertybes, o įžodis yra suvokiamas kaip įsipareigojimas visam gyvenimui, pasižadant rodyti pavyzdį jaunesniesiems skautams.

Vyresnieji skautai

Vyresnieji skautai sąmoningai pasirenka gyventi vadovaudamiesi skautų priesakų siūloma vertybių sistema ir kiek galėdami stengiasi įvykdyti šį įsipareigojimą. Dalyvaujami programoje gauna progą įvertinti vyresniojo skauto pasižadėjimą vykdyti įžodžiu išreikštus įsipareigojimus. Vyresniesiems skautams priesakai – tai pamatinė vertybių sistema, o įžodis – įsipareigojimas vadovautis priesakais ir tarnauti skautų judėjime.

*Mažesnieji skautai yra neformali amžiaus grupė, kuriai priklauso vaikai iki 6 metų amžiaus. Jų ugdymu ir dalyvavimu veikloje rūpinasi vaikų tėveliai.

Mokymasis veikian

Veiklų metu kuriamos galimybės patiems viską išbandyti ir pajauti, tokiu būdu formuojami gilūs ir asmenį auginantys patyrimai.

Šis skautiško metodo elementas – turbūt lengviausiai suvokiamas ir paprasčiausiai įgyvendinamas: skautų ugdymas yra paremtas praktika, o teorinės žinios įgaunamos aktyviai dalyvaujant skautiškoje veikloje.

Skautiškose veiklose taikant praktinius veiksmus (realias gyvenimo patirtis) ir jų aptarimus (refleksijas), siekiama sustiprinti mokymąsi ir asmeninį tobulėjimą, suteikiant kuo daugiau įvairesnių patirčių. Mokymasis veikiant atskleidžia skautų judėjimo požiūrį į vaikų ir jaunimo ugdymą – naujas patirtis ir reikiamus įgūdžius geriausiai formuoti padeda praktiniai ugdymosi elementai, kurie visapusiškai ugdo kiekvieną skautiškoje veikloje dalyvaujantį asmenį.

Mokymasis veikiant suteikia įvairių įgūdžių, padeda lengviau įsisavinti naujas žinias ir patirtis, taikant skirtingas veiklas, skatinančias skautus veikti, klysti, apmąstyti ir atrasti tai, kaip jie gali tobulėti visose savo asmeninėse srityse. Lietuvos skautijoje mokymosi veikiant skautiško metodo elementas įgyvendinamas ne tik žygių, stovyklų ar kitų praktinių veiklų metu, bet ir įgyvendinant ketvirčio ciklus: planuojant, įgyvendinant ir aptariant skautiškus nuotykius.

Mokymasis veikiant taip pat yra ir priemonė, užtikrinanti, kad mokymosi galimybės skautiškoje veikloje būtų įdomios ir aktualios. Kaip rašo Robertas Baden-Povelis, „mokymo metodas skautų judėjime yra toks, kad sukurtų berniukui norą mokytis pačiam“. Todėl ir šių laikų kontekste norima paskatinti skautus apmąstyti savo patirtį ir ją remtis savarankiško mokymosi kelyje.

Mažesnieji skautai

Trumpos veiklos, kurių metu mažesnieji skautai įgyja skautiškų žinių ir įgūdžių. Mokymasis veikiant mažesniesiems skautams yra neatsiejamas nuo skautiškų veiklų kartu su tėvais.

Jaunesnieji skautai

Trumpos veiklos, įvairūs žaidimai bei nepaprasti pačių planuoti skautiški nuotykių. Mokantis veikiant vaizduotė išlieka svarbiu elementu, kuris užtikrina, kad jaunesnieji skautai geriau įsisavintų praktines ugdymosi patirtis.

Skautai

Skautų veiklos ilgėja, kuriamos patirtys dažniau apima skirtingus ugdymosi elementus. Vis daugiau veiklų iš žaidimo formato keliasi į socialinį lygmenį, vaikai įtraukiami į bendruomeninę pagalbą. Skautai dažniau įsitraukia ir po truputį perima ekspedicijų planavimą, įgyvendinimą ir aptarimą, aktyviai įsitraukia į skautiškas veiklas skirtinguose lygmenyse.

Patyrę skautai

Patyrusių skautų draugovių ir skilčių (laivų ir valčių) projektų kūrimas bei vykdymas – pratinamasi dalyvauti tikslingoje tęstinėje veikloje. Aktyvi pagalba bendruomenei, įgaunami nauji ir reikalingi įgūdžiai, kurie prisideda prie visapusiško asmenybės augimo.

Vyresnieji skautai

Mokymasis veikiant atspindi aktyvų skautybės požiūrį į ugdymą. Tai apima daugybę įvairių jauno žmogaus skautavimo patirčių: mokymasis užimant skirtingas pareigas ir atliekant vaidmenis, pasirenkant ir įgyvendinant užsiėmimus. Vyresniesiems skautams turi būti sudarytos sąlygos patiems atrasti sritis, kuriose jie nori veikti, pasirinkti tam reikalingas priemones ar veikimo būdus, būti atsakingiems už proceso valdymą ir rezultatą bei kartu su vienetu pagalba įsivertinti įgytą patirtį – apžvelgti vykdomą veiklą planavimo, veiklos ir apžvalgos etapuose.

Asmeninis tobulėjimas

Nuolatinis judėjimo žvilgsnis į individą, siekiant stiprinti kiekvieno silpnybes ir išnaudoti stiprybes, taip išeinant iš komforto į mokymosi zoną.

Skautavimas yra progresyvi mokymosi kelionė, kurios tikslas – motyvuoti ir kelti iššūkius, kurie skatina asmenį nuolat tobulėti, pasitelkiant įvairias mokymosi priemones. Toks požiūris leidžia jauniems žmonėms tobulėti savaip ir savo tempu siekti ugdymo tikslų pagal jų amžių, o tai padeda jiems įgyti pasitikėjimo savimi ir augti. Todėl šis skautiško metodo elementas – savarankiškas apsisprendimas tobulėti asmeniškai, padedant suaugusiems, kurie įgalina, skatina ir palaiko vaikus bei jaunimą.

Asmeninis tobulėjimas skautiškame judėjime vertinamas ir suvokiamas per šešias pagrindines žmogaus asmeninio tobulėjimo sritis: būdo, proto, kūno, bendrumo, jausmų ir dvasios¹. Siekiant įsivertinti ir užfiksuoti asmeninį augimą (tobulėjimą) skautiškose veiklose yra pasitelkiamas patyriminio ugdymo metodas ir refleksijos, kurių metu skautai apsvarsto savo patirtis, akcentuojant tobulėjimą atitinkamose raidos srityse.

Asmeninis tobulėjimas yra svarbus ne tik skautiškoje aplinkoje, bet ir už skautybės ribų – jis padeda mokytis kelti tikslus ir jų siekti, siekia ugdyti aktyvius bedruomenių piliečius, suteikiant galimybę asmeniškai įsivertinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, norint ugdyti atitinkamas kompetencijas.

¹ Daugiau apie asmeninio tobulėjimo sritis skaitykite leidinyje „Asmeninio tobulėjimo raidos sritys | Leidinys „Tobulėk“

Mažesnieji skautai

Siekiami ugdyti asmenines mažesniųjų skautų savybes, mokomasi pažinti save, tyrinėja savo galimybių ribas.

Jaunesnieji skautai

Siekiami sustiprinti kiekvieno silpnybes ir išnaudoti stiprybes. Ugdymo proceso metu taikomi paprasti įsivertinimo ir reflektavimo metodai, skatinantys jaunesnius skautus įsivertinti įgytus įgūdžius ir žinias.

Skautai

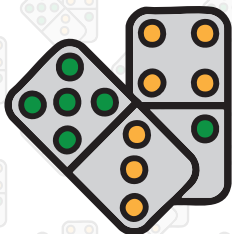
Siekiami sustiprinti kiekvieno silpnybes ir išnaudoti stiprybes, išbandyti juos skirtingose situacijose. Ugdymo proceso metu taikomi įsivertinimo ir reflektavimo metodai, skatinantys skautus įsivertinti įgytus įgūdžius ir žinias, diskutuoti apie ugdymosi patirtis ir kylančius sunkumus.

Patyrę skautai

Nuolatinis žvilgsnis į individą, siekiami sustiprinti kiekvieno silpnybes ir išnaudoti stiprybes, išeiti iš komforto zonos į mokymosi zoną. Ugdymo proceso metu taikomi kiek sudėtingesni įsivertinimo ir reflektavimo metodai, skatinantys patyrusius skautus ne tik įsivertinti įgytus įgūdžius ir žinias, diskutuoti apie ugdymosi patirtis ir kylančius sunkumus, bet ir gautas patirtis pritaikyti tolimesniame mokymosi kelyje.

Vyresnieji skautai

Vyresniųjų skautų programa turi suteikti žinių ir gebėjimų, būtinų suaugusiojo vaidmenims ir atsakomybėms visuomenėje prisiimti. Taip galima įvertinti asmeninio tobulėjimo (link sutartų ugdymo tikslų) būseną ir įvardinti vyresniųjų skautų įgytas „priemones“, padėsiančias jam įveikti iššūkius, su kuriais susidurs.

Skilčių sistema

Veikimas pastoviose grupelėse iš 4–10 asmenų, bendraminčiai kelia motyvaciją ir sukuria erdvę bendradarbiauti – mokytis kartu vieniems iš kitų.

Skautai naudoja mažas komandas – skiltis, kaip būdą žmonėms dalyvauti bendrame mokymosi ir sprendimų priėmimo procese, siekiant ugdyti veiksmingą komandinį darbą, tarpasmeninius įgūdžius, lyderystę, atsakomybės ir priklausymo jausmą.

Šis metodas palengvina ir praturtina grupės gyvenimą ir gali būti veiksminga jaunų žmonių įgalinimo priemonė, leidžianti jiems plėtoti savo asmeninius ir bendruomeninius gebėjimus, pasitelkiant individualius įgūdžius (talentus ir patirtį) ir jais remiantis, taip pat plėtojant abipusiai palankią komandinę dvasią, kai problemos sprendžiamos kartu.

Skiltis – tai mažiausias, bet tuo pačiu svarbiausias, organizacijos struktūrinis vienetas, kurį sudaro nuo 4 iki 10 skautų, atsižvelgiant į jų prigimtinių polinkių burtis į nedideles grupes. Ši sistema taip pat gali būti taikoma visų rūšių mažoms grupėms bendradarbiavimo, sprendimų priėmimo tikslais. Ji suteikia skautams galimybių vadovauti, padeda jiems užmegzti tvirtus santykius su kitais jaunais žmonėmis ir partnerystę su suaugusiaisiais, taip mokantis gyventi pagal demokratinius ir bendruomeninius principus.

Mažesnieji skautai

Mažesnieji skautai didžiąją dalį laiko veikia kartu su savo tėvais, esant galimybei pratinami veikti kartu su bendraamžiais mažose grupėse.

Jaunesnieji skautai

Veikiama gentimis / valtimis, tačiau dauguma veiklų vykdomos kartu su visa gauja arba laivu. Mokomasi įsitraukti priimant sprendimus, prisiimti atsakomybę ir įsipareigojimus vienetui.

Skautai

Skiltis / valtis pilnai funkcionuoja, tampa vis savarankiškesnė, skiltininko / valtininko pareigos įgauna vis daugiau svarbos. Skiltyse / valtyse kiekvienas narys turi pareigas ir atsakomybes, kurių laikosi.

Patyrę skautai

Skiltis / valtis neišskiriama, stipri ir savarankiška. Kiekvienas narys turi pareigas su aiškiomis atsakomybėmis, kurių yra laikomasi. Skiltyse / valtyse yra vykdoma programa: planuojami, įgyvendinami ir aptariami projektai.

Vyresnieji skautai

Skilčių sistema yra daugiau nei struktūra, tai dar viena skautybės suteikiama ugdymo galimybė – dalyvauti grupės gyvenime, stebėti jos dinamiką, mokytis lyderystės.

Suaugusiųjų parama

Suaugusieji palaiko vaikus ir jaunas žmones asmeninio tobulėjimo kelyje, padeda išgyventi įvairias asmenybę auginančias patirtis, rodo pavyzdį, kelia klausimus.

Skautybė pasikliauja suaugusiais asmenimis, kurie, remdamiesi partnerystės kultūra, padeda vaikams ir jauniems žmonėms susikurti mokymosi galimybes ir paversti jas prasminga patirtimi.

Skautybė suteikia galimybę vaikams ir jauniems žmonėms užmegzti entuziazmą ir patirties kupiną partnerystę su suaugusiais, pagrįstą abipuse pagarba, pasitikėjimu ir vienas kito, kaip asmenybės, priėmimu. Suaugusieji teikia ugdomąją, emocinę ir informacinę paramą jauniems žmonėms jų pačių tobulėjimui.

Edukacinė (ugdomoji) parama apima apčiuopiamos pagalbos, tiesiogiai padedančių skautams savarankiškai ugdytis, teikimą. Emocinė parama susijusi su dalijimusi gyvenimo patirtimi. Ji apima empatijos, atsidavimo, pasitikėjimo, rūpinimosi puoselėjimą, saugios skautiškos aplinkos užtikrinimą. Informacinė parama susijusi su patarimų, pasiūlymų ir informacijos, kuria skautai gali pasinaudoti spręsdami problemas, teikimu.

Suaugusiųjų rolė skautiškoje veikloje taip pat yra susijusi su savęs vertinimui naudingos informacijos, apimančios konstruktyvų grįžtamąjį ryšį ir atitikimą organizacijos vertybėms, teikimu.

Jaunimo ir suaugusiųjų partnerystės skautų organizacijoje pobūdis skiriasi priklausomai nuo dalyvaujančių skautų amžiaus ir gebėjimų – mažesniesiems skautams suaugusieji yra būtini kiekviename žingsnyje, o augant skautams, mažėja suaugusiųjų rolė didėjant asmeninėms skautų kompetencijoms ir galimybe imtis lyderystės. Esant galimybei, vaikams ir jauniems žmonėms turėtų būti suteikta teisė priimti sprendimus patiems ir taip prisidėti prie lyderystės ugdymo proceso, leidžiant jiems saugioje aplinkoje augti ir klysti. Suaugusieji judėjime yra tam, kad teiktų pagalbą jauniems žmonėms – juos palaikytų, globotų ir palengvintų jų mokymosi patirtį.

Mažesnieji skautai

Suaugusieji (tėvai) organizuoja veiklas mažesniesiems skautams, užtikrina saugią skautišką aplinką.

Jaunesnieji skautai

Suaugusieji organizuoja ir veda veiklas, užtikrina emocinį bei fizinį saugumą, tačiau stengiasi kuo labiau įtraukti vaikus į planavimą, nuotykius ir apžvalgas.

Skautai

Suaugusieji pradeda dalintis atsakomybėmis su skautais. Stengiasi juos kuo daugiau įtraukti į tiesioginį sprendimų priėmimą, skiltininkui / valtininkui suteikiamos papildomos atsakomybės. Skiltyse / valtyse ugdoma lyderystė ir darbo komandoje įgūdžiai.

Patyrę skautai

Suaugusieji dalinasi atsakomybėmis su patyrusiais skautais. Stengiasi juos kuo daugiau įtraukti į tiesioginį sprendimų priėmimą. Patyrę skautai patys planuoja, įgyvendina ir aptaria savo veiklas, suaugusieji užtikrina saugią skautavimo aplinką, suteikia reikiamas žinias ar įgūdžius.

Vyresnieji skautai

Kaip ir kiekviename ugdymo procese, vyresniųjų skautų programoje svarbus suaugusiųjų, daugiau patirties turinčių asmenų, dalyvavimas. Vyresnieji skautai kandidatams turėtų padėti išgyventi vertingas patirtis, kurios prisideda prie jų visapusiško tobulėjimo, tuo keliu eidami kartu su jais. Patys vyresnieji skautai kartu su vienetu nariais kuria saugią skautišką aplinką savarankiškai skautiškai veiklai vykdyti.

Simbolinė struktūra

Įvairiais simboliais lavinama vaizduotė, kūrybiškumas ir išradingumas, skatinama tobulėti, nurodomos esminės vertybės.

Skautybė naudojami vienijančia temų ir simbolių struktūra, siekiant palengvinti mokymąsi ir stiprinti unikalios skauto asmenybės ugdymą. Nuo kaklaraiščių ir stovyklos emblemų, iki vyresniškumo laipsnių ir ordinų, visa tai – skautiškos simbolinės struktūros dalis.

Skautijoje simbolinė struktūra – tai ne tik simbolių, bet ir temų ar istorijų rinkinys, kuris ugdo priklausymo bendruomenei jausmą, padeda perteikti tam tikrą auklėjimo žinutę ir skatina solidarumą grupėje ir pasauliniame judėjime. Jis padeda skautams susitapatinti su organizacijos tikslu ir skautiškomis vertybėmis, išreiškiamomis per įvairius elementus ir temas.

Šis skautiško metodo elementas taip pat atspindi skautijos auklėjamąjį pobūdį ir idėją tam tikram amžiaus tarpsniui pagal jų brandos lygį ir konkrečius ugdymo poreikius. Tai padeda atpažinti asmeninę pažangą jaunimo programoje. Simbolių sistemos tikslas yra remtis jaunų žmonių vaizduotės gebėjimais, nuotykiams, kūrybiškumu ir išradinumu taip, kad būtų skatinamas jų vystymasis.

Mažesnieji skautai

Mažesnieji skautai pradėję savo skautavimą yra įtraukiami taikant atitinkamus simbolius – kaklaraištį, ženkliukus, emblemas. Kiekviena veikla, kiekvienas įvykis naujas įgūdis simbolizuojamas atitinkamu simbolinės struktūros elementu.

Jaunesnieji skautai

Jaunesniųjų skautų veikla remiasi pasakojimais ir legendomis, vaizduotė – pagrindinis įrankis simbolinei struktūrai įgalinti.

Vilkai: remiasi „Džiunglių knygos“ motyvais, veikia gaujos principu, kurioje savo vietą atranda Akela, Rakša ir kiti džiunglių gyventojai.

Bebrai: užsiėmimai siejami su legendomis apie jūrą ir vandenį, o jaunesnieji jūrų skautai veikia valtimis ir laivais.

Žvirbliai: užsiėmimuose dominuoja dangaus ir aviacijos tema, į veiklą įpinamos istorijos, susijusios su oro kelionėmis, nuotykiškai padangėse.

Skautai

Skautai – žvalgai, tyrinėtojai. Naudojama „ekspedicijų“ simbolika – mokomasi rasti „kryptį“, susikurti sau kryptingą veiklą. Kartu su komanda atrandama ir mokomasi naujų dalykų bei įgūdžių.

Kaklaraiščiai, veikimas skiltyse / valtyse, gairėlės, ženkliai, emblemos, laipsniai ir visi apdovanojimai, pelnyti įgyvendinant skautiškas ekspedicijas – yra tik maža, bet be galo svarbi dalis simbolinės struktūros skautiškoje veikloje.

Patyrę skautai

Patyrę skautai siejami su nuotykių ieškojimu. Jie jau moka rasti kryptį, tad ateina metas tiesti „KELIUS“ į dar nebandytas, nežinomas veiklas.

Kaklaraiščiai, veikimas skiltyse / valtyse, gairėlės, patyrusių skautų lazdos, ženkliai, emblemos, laipsniai ir visi apdovanojimai, pelnyti įgyvendinant keliaujant skautišku keliu – yra tik maža, bet be galo svarbi dalis simbolinės struktūros skautiškoje veikloje.

Vyresnieji skautai

Vyr. skautavimui iliustruoti dažnai vartojama „kelionės“ asociacija – vyr. skautavimas yra kelionė tapsmo suaugusiuoju – bendruomenės nariu link. Simboliai akcentuoja judėjimą ir tuos naujus dalykus, kuriuos atranda vyresnieji skautai, keliaudami iš vienos vietos į kitą – tai susiję su natūraliu jauno žmogaus polinkiu keliauti ir atrasti naują pasaulį ir išbandyti savo galimybes. Ugdymui naudojami tradiciniai BP ir Lietuvos vyresniųjų skautų simboliai.

Gamta

Natūralus pasaulis suteikia unikalių galimybių visapusiškam žmogaus ugdymui.
R. Baden-Povelio žodžiais: „Tiems, kurie mato ir girdi, miškas yra laboratorija, klubas ir šventykla viename“.

Skautavimas atveria mokymosi lauke galimybes, padedančias geriau suprasti ryšį su aplinka. Nesvarbu, ar skautas gyvena kaime, ar mieste, veikia miškuose ar parkuose – gamta skatina išeiti į atvirą erdvę, tyrinėti, mokytis stebint ir patiriant ją tiesiogiai.

Natūrali aplinka yra ideali skautiškai veiklai – suteikia galimybių nuotykiams, saviugdai ir bendruomeniškumui. Čia skautai ugdo kūną, protą, bendrystės jausmą ir dvasią. Veiklos gamtoje gali apimti įvairias sritis – nuo klasikinių skautiškų užsiėmimų, tokių kaip žygiai ar stovyklavimas, iki projektų, susijusių su aplinkosauga, tvarumu ir gamtos pažinimu.

Tačiau gamta, kaip skautiško metodo dalis, yra daugiau nei tik veiklų vieta. Ji ugdo atsakingą požiūrį į aplinką, skatina kūrybiškumą, problemų sprendimą ir nuolatinį tobulėjimą. Pasitelkiant gamtą kaip ugdymo erdvę, skautai ne tik išmoksta prisitaikyti prie įvairių sąlygų, bet ir tampa aktyviais gamtos puoselėtojais, suprantančiais savo atsakomybę prieš ateities kartas.

Mažesnieji skautai

Susipažinimas su gamta ir jos tyrinėjimas vyresniųjų pagalba, mokymasis atpažinti gamtą.

Jaunesnieji skautai

Pradinis gamtos pažinimas, ribotas tyrinėjimas, trumpos išvykos ar stovyklos, mokymasis suprasti gamtos svarbą.

Skautai

Gamta – pagrindinė veiklos erdvė bei elementas. Įgaunami ekologijos pagrindai.

Patyrę skautai

Susidūrimas su įvairiais gamtos elementais, tam pasitelkiant žygius, išvykas, stovyklas. Vykdomi aplinkosaugos projektai.

Vyresnieji skautai

Gamtoje yra puikios sąlygos vyresniųjų skautų užsiėmimams, jaunų žmonių gebėjimams atsiskleisti, fiziniams įgūdžiams vystytis, nuotykių dvasiai patirti, mėgautis dvasine patirtimi, ugdyti pagarbą aplinkai ir ją tausoti bei saugoti.

Veikla bendruomenėse

Puoselėjame santykį su savo vietine bendruomene, dalyvaujame valstybinėse šventėse, minėjimuose, domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis ir pasiekimais.

Skautavimas suteikia galimybę jaunimui aktyviai tyrinėti, įsitraukti ir įsipareigoti savo bendruomenėms, skatinant tarpusavio supratimą ir atsakomybę. Veikla vietos, nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis leidžia ugdyti bendruomeniškumą, stiprinti tarpkultūrinį supratimą bei tarptautinį solidarumą.

Tai esminė jauno žmogaus raidos dalis ir skautiško metodo elementas, susiejantis kiekvieną mokymosi patirtį su prasmingu veikimu bendruomenės labui. Tarnystė skautijoje nėra vien tik pagalba kitiems – tai aktyvus įsitraukimas į bendruomenės gyvenimą, bendras kūrimas ir siekis drauge kurti geresnį pasaulį.

Lietuvos skautijoje dalyvavimas ir įsitraukimas į bendruomenines veiklas ugdomas cikliška, organizuojant veiklas keturiuose lygmenyse: asmeniniame, vietiniame, šalies ir tarptautiniame. Šis procesas suteikia jauniems žmonėms galimybę augti, įsipareigoti savo aplinkai ir tapti aktyviais piliečiais.

Skautų dalyvavimas bendruomenėje yra kelionė, kuri negali būti pradedama veikiant vienuoje. Per jaunimo įsitraukimą skatinamas asmeninės atsakomybės prisiėmimas, suvokiant savo vaidmenį bendruomenėje bei galimybes prisidėti prie jos gerovės. Pilietiškumo ugdymas prasideda nuo pat vaikystės – nereikia laukti pilnametystės norint būti atsakingu piliečiu.

Šis skautiško metodo elementas taip pat pabrėžia bendruomenės, kaip ugdomosios aplinkos, svarbą. Afrikiečių patarlė sako: „Reikia viso kaimo, kad užaugintum vaiką“. Skautijoje bendruomenė suprantama kaip esminė augimo ir ugdymosi erdvė, kurioje kiekvienas skautas gali atrasti savo vaidmenį ir prisidėti prie bendro gėrio vietos, nacionaliniu, regioniniu ir pasauliniu lygmenimis.

Mažesnieji skautai

Susipažinimas su skautiška bendruomene ir skautais, mokomasi veikti drauge su kitais bendruomenės nariais.

Jaunesnieji skautai

Puoselėjame santykį su savo vietine bendruomene, dalyvaujame valstybinėse šventėse, minėjimuose, domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais.

Skautai

Puoselėjame santykį su savo vietine bendruomene, dalyvaujame valstybinėse šventėse, minėjimuose, domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais. Smeigių metu organizuojamos veiklos apima visus keturius bendruomenių lygmenis – pradedant asmeniniu ir baigiant pasauliniu.

Patyrę skautai

Puoselėjame santykį su savo vietine bendruomene, dalyvaujame valstybinėse šventėse, minėjimuose, domimės pasaulio įvairove – valstybėmis, kultūra, žmonėmis, pasiekimais. Programos rėmuose ir už jos ribų patyrę skautai aktyviai įsitraukia į bendruomeninius projektus ir veiklas, prisideda prie įvairių akcijų ir iniciatyvų. Yra skatinama savanorystė ir veikla ne tik organizacijos viduje, bet ir už jos.

Vyresnieji skautai

Vyresniųjų skautų asmeninis tobulėjimas vyksta ne tik per veiklas, nukreiptas į save, bet ir per veiklas vietai, šalies ir pasaulio bendruomenei. Kadangi vienas iš vyresniųjų skautų programos tikslų yra padėti skautui įsigilinti į skautišką ideologiją, skiriamas dėmesys ir veiklai būtent skautiškoje bendruomenėje.

